A°. 1859 N°. 218.

DINGSDAG 13 SEPTEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis der Ingezetenen, dat vergadering van den Raad zal gehouden worden Donderdag den 15 September 1859, des namiddags ten één ure. De Burgemeester voornoemd,
Utrecht, 12 September 1859. N. P. J. KIEN.

De verlofganger *Jan Masseus* van het 2 Rigiment Dragonders, wordt bij deze opgeroepen om zich ten spoedigste aan te melden aan het Militair Bureau ten stadhuize.
Utrecht De secretaris der stad Utrecht
12. September 1859. H. G. ROMER

UTRECHT, Dingsdag 13 September.

Nog is het het artikel van den *Moniteur*, dat de aandacht geboeid houdt, olschoon het opmerkelijk mag heeten, dat de dagbladen, zoowel de Fransche als de Engelsche, nog zoo weinig er over zeggen; 't is alsof de verwondering de pers heeft aangegrepen, en of de onzekerheid, die omtrent de ware strekking der politiek van keizer *Napoleon* blijft bestaan, die zelfs door den *Moniteur* wordt vermeerderd, de dagbladen het zwijgen heeft opgelegd. Vooral de Fransche regeringsbladen zwijgen, en de *Gaz. de France* neemt daar dadelijk aanleiding uit, om het stelsel van beheer der drukpers aan te vallen, dat de vrije uiting der meeningen tegenwerkt. Het *J. des Déb.* alleen bespreekt de nota van den *Moniteur*. Het blad zegt, dat de zekerheid, dat de hertogen niet door geweld op hunne troonen zullen worden hersteld, misschien het belangrijkste is, wat de *Moniteur* heeft te verstaan gegeven; toch heeft de laatste bedreiging van den *Moniteur* ook bij het *J. des Déb.* de vrees doen rijzen, of daarmede ook bedoeld wordt, dat niet Venetië alleen, maar geheel Italië aan de wraak van Oostenrijk zal worden prijs gegeven. Oostenrijk zal gewapend en dreigend in 't Venetiaansche gebied blijven stand houden; ontstaan daardoor moeijelijkheden of in 't Venetiaansche of op de grenzen, Frankrijk zal Italië niet meer beschermen, maar het aan 't huis van Habsburg prijs geven! Is dat de bedoeling van keizer *Napoleon?* maar zal Frankrijk dan zoo tevreden zijn, dat zijn keizer uit een gril duizende levens en millioenen schats heeft ten offer gebragt, voor een denkbeeld of voor een beginsel, dat hij zelf zoo haastig prijs zou geven?

Aan zulk een spel is niet te gelooven. Daarom wordt van eene andere zijde op nieuw gezegd, dat het plan van een Etrurisch koningrijk onder prins *Napoleon* ten grondslag ligt aan de zonderbare politiek van keizer *Napoleon*. Maar ook dat plan is zoo onpraktisch, dat men dat niet voor gemeend kan rekenen, tenzij *Napoleon* het Westelijk verbond wil verbreken, tegelijkertijd dat hij met Rome op den meest onvriendschappelijken voet zou geraken. En toch, Engeland en Rome heeft hij steeds, ook toen hij nog geen keizer was, gezegd, niet te willen het hoofd bieden, om niet ook in dezen het gevaarlijk en ongelukkig afgeloopen voorbeeld van zijn oom na te volgen.

De Eng. pers, die de *Moniteur*-nota bespreekt, acht de daarstelling van een krachtig konstitutionneel Italiaansch rijk eene noodzakelijkheid, hoe ook de twee keizers daar weinig sympathie voor gevoelen. Dat moet door een kongres worden te weeg gebragt, als er voor Italië iets goeds zal geboren worden.

De noodlottige berigten uit China worden ten volle bevestigd; ook uit Eng. Indië zijn de berigten minder gunstig; daarbij gaat de troonsopvolging en Marokko niet zoo rustig, als men denkt; er is dus buiten Italië stof genoeg tot bezwaren.

De sinds eergister ontvangen **telegrafische depeches** laten wij hieronder volgen:

Florence, Zondag avond. Baron *Ricazoli*, president van het voorloopig bewind, heeft, na eene wapenschouwing over de nationale garde, eene dagorder afgekondigd, waarin hij haar namens het vaderland en koning *Victor Emmanuel* voor hare houding en discipline dank zegt. Hij geeft zijn vertrouwen op de toekomst te kennen en hoopt, dat de nationale garde met de troepen de wenschen des volks zal ondersteunen. De menigte die de wapenschouwing bijwoonde hield niet op te roepen *leve de Koning!*

Parma, Zondag. De volksvergadering heeft bij geheime stemming eenparig lijk de konklusie aangenomen van het door hare kommissie uitgebragt rapport, strekkende tot vervallen verklaring der Bourbon-dynastie en hare eeuwigdurende uitsluiting van de regering der Parmesaansche Staten.

In dezelfde zitting heeft de vergadering, mede met algemeene stemmen, een adres van dankbetuiging aan keizer *Napoleon* aangenomen, waarna zij de volgende voorstellen in overweging heeft genomen:

Aansluiting der Parmesaansche Staten aan het Koningrijk Sardinië, onder den konstitutionelen scepter van Koning *Victor Emmanuel;*

Vervaardiging eener zilveren medaille uit te deelen onder die bewoners dier Staten welke aan de oorlog hebben deelgenomen.

Oprigting van een gedenkteeken ter vereeuwiging der namen van die Parmesanen welke sedert 1848 voor het vaderland hun leven hebben gelaten.

Triest, Zondag. De marine-administratie heeft besloten tot de vervaardiging te Pola van twee schroefstoomfregatten van 50 stukken en van 12 groote kanonneersloepen.

Berlijn, Zondagavond. Naar luid der mededeelingen uit St. Petersburg zullen de vier groote spoorweglijnen, die van St. Petersburg naar Warschau; van Libau naar Duneborg; Mobilow, Kursk, Chorkow naar Kaffa in de Krim; van Moskau naar Kursk en van Moskau naar Nischnei-Novogrod in 1861 voltooid zijn en voor het verkeer worden geopend. Een groot gedeelte van den eerstgenoemden spoorweg is reeds gereed ter lengte van 257 wersten of $35^{6}/_{7}$ geografische mijlen, namelijk van Petersburg tot Pskow, terwijl aan de overige wegen op verscheidene punten te gelijk wordt gearbeid. De gezamenlijke lengte der wegen is 4127 westen of 550 mijlen. Meer dan 50,000 arbeiders zijn daaraan werkzaam. Behalve deze hoofdwegen zullen nog verschillende zijtakken aangelegd worden als van Odessa naar Kiew, van Odessa naar Podolie en Volhynie, van Riga naar Dunsborg en vele anderen.

Parma, Maandag. De volksvergadering heeft, bij geheime stemming, met algemeene stemmen aangenomen, het voorstel tot aansluiting der Parmesaansche gewesten aan het koningrijk Sardinië, onder den scepter der roemruchtige dinastie van Savoye.

Gedurende de stemming heerschte eene plegtige stilte in de zaal, doch toen de voorzitter den uitslag bekend maakte, hoorde men van alle zijden de warmste toejuichingen en den kreet van leve *Victor Emmanuel!* De vergadering heeft 5 afgevaardigden benoemd, om den koning den volkswensch te gaan mededeelen. Al de voorstellen in de vorige zitting gedaan zijn met algemeene stemmen aangenomen, en heeft voorts de vergadering de volgende in overweging genomen:

Bevestiging der diktatuur van *Farini.*

Afkondiging der Sardinische grondwet;

Oprigting van een fonds tot onderstand voor de Venetiaansche vrijwilligers.

Bern, Maandag. Ten vier ure wordt de groothertog van Baden, van Weimar komende, hier verwacht.

Omtrent de konferentiën is niets nieuws te melden.

Londen, Maandag. De regering heeft de officieele berigten, door haar over de jongste gebeurtenissen in China ontvangen, openbaar gemaakt. De admiraal *Hope* den 17. Junij aan den ingang van de Peiho gekomen, vond de vestingwerken herbouwd, bewapend en de rivier versperd. De gezanten kwamen den 20. bij de vloot. Den 25. is eene poging gedaan om zich een doortogt te banen, waarop de batterijen plotseling een wel onderhoudend vuur openden, en zich eensklaps 20000 Mongolen op de werken vertoonden. Het eskader zag zich genoodzaakt terug te gaan, na drie kanonneerbooten verloren te hebben, terwijl 464 man gedood of gewond waren. De Franschen hebben 14 man verloren. De gevolmagtigden zijn naar Shanghai terugkeerd. De Amerikaansche gezant is te Pekin toegelaten, daar hij aan den aanval geen deel genomen heeft. Overigens is het in China rustig. De Tartaren te Kanton zijn uit voorzorg ontwapend. Alle verkeer van die stad met het binnenland is geschorst. De *Times* verlangt dat men eene verschrikkelijke wraak neme wegens de schennis van het verdrag van Tien-Tsing.

Parijs, heden, Dingsdag. Uit Tarbes wordt van gisteren gemeld, dat HH. MM. gisteren naar Biarritz vertrokken en overal langs den weg met geestdrift begroet zijn.

Toulouse, Maandag. Heden ten $2^{3}/_{4}$ ure is de koning der Belgen alhier aangekomen. Hij zal morgen ochtend naar Bordeaux vertrekken, om Woensdag te Biarritz te arriveren.

Weenen, heden, Dingsdag. De *Wien. Ztg.* geeft in haar niet-officieel gedeelte hare tevredenheid te kennen over het artikel van den *Moniteur* betreffende Midden-Italië. Het blad meent dat, door de zaak uit dit oogpunt te beschouwen, de hoop op vrede versterkt wordt en de tot dusverre bestaande bezorgdheid verdwijnt.

Marseille, Maandag. Tijdingen uit Algerie melden, dat de Marokkaansche kavalerie twee Fransche posten op de grenzen heeft aangevallen. Zij werd echter door de onzen teruggeslagen.

Eene ministerieele dépêche is aangeplakt, waarin gemeld wordt dat de werkzaamheden aan de Algerijnsche spoorwegen tusschen Bouffarich en Blindoh den 25. dezer zullen hervat worden.

Per telegraaf zijn er tijdingen overgebragt met berigten uit Batavia tot den 25 Julij; toen waren aangekomen de schepen van Amsterdam: Nicolaas Witsen, Vereeniging, Bellatrix, Macao, Argonaut, Staatsraad Baud, Honigbij, Rijnbrandt, Marianne en China. Van Rotterdam: Factorij. Van Middelburg: Commercie-Compagnie.

Te Matupoera (Banjermassing) hebben de opstandelingen onze troepen aangevallen. De laatsten hebben zich bij deze gelegenheid dapper gedragen, en den aanval met zulk eene kracht afgeslagen, dat de opstandelingen in de wijk hebben genomen.

De sultan heeft afstand van de regering gedaan en is thans te Batavia.

Voorts hebben de Boeginezen, luidens berigten uit Makassar, in de omstreken van Boni strooptogten gedaan, die echter alleen een gevolg waren van gebrek aan levensmiddelen. Het voorgenomen plan om eene tweede expeditie naar Boni te zenden, zal uitvoering erlangen. Het noodige wordt daarvoor in gereedheid gebragt. Men denkt, dat de expeditie tegen de maand September zal vertrekken.

Behalve bovenstaande vrij goede berigten uit onze O.-Indische bezittingen, geven wij heden gedeeltelijk in ons bijvoegsel, gedeeltelijk in ons blad eene verkorting van de memorie van beantwoording der regering op de Zuiderspoorwegen. Gister hebben wij daarvan reeds verkort in een afzonderlijk berigt onzen lezers mededeeling gedaan. Heden geven wij een uitgebreider uittreksel van dat stuk, waarvan we morgen het slot zullen opnemen.

— Z. M. heeft benoemd tot plaatsverv. kantonregters: te 's Gravenhage, mr. *A. M. van Stipriaan Luiscius*, adv. en mr. *B. L. Rasch*; — te Voorburg, in plaats van den laatstgenoemden, mr. *W. Hoyer*, adv.

Aan den gepens. kapitein der inf. van het leger in Ned. Indië *C. F. J. Kern* heeft Z. M. den titulairen rang van majoor verleend.

Aan den luit. ter zee 1e kl. *v. Bisselick*, thans inspekteur van 't loodswezen te Amsterdam, is de betrekking van inspekteur van 't loodswezen, enz. te Hellevoetsluis opgedragen.

— Z. M. de Koning heeft bepaald, dat de gouden medaille aan Hds. ordonnances, geschonken voor trouwe dienst, gedragen zal worden een Oranje-lint met een blaauwen balk in de breedte van hetzelve.

— Eergister middag heeft er bij Z. K. H. den prins *van Oranje* een luisterrijk diner plaats gehad, hetwelk werd bijgewoond door Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden en den keurvorst van Hessen.

HH. KK. HH. prins en prinses *Hendrik* der Nederlanden zijn gister middag ten $12^{1}/_{2}$ ure per gewonen spoortrein van Soestdijk in de residentie teruggekeerd.

— De Gemeenteraad van het Nieuwe Diep heeft met 12 tegen 2 stemmen besloten, tot de inzending van het door de daartoe benoemde kommissie ontworpen adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, waarbij, onder opgave van redenen, te kennen gegeven, dat ingeval de koncessie tot het aanleggen van een spoorweg naar het Nieuwe Diep met twee millioen subsidie van staatswege en drie

pCt. rente-guarantie over zeven millioen, aan de Hollandsche spoorweg-maatschappij wordt toegekend, de raad niet ongenegen zal bevonden worden, voor twee ton gouds daarin deel te nemen.

:— In het begin der maand Okt. zal te 's Hage, onder presidium van den Intendant der 1. klasse, chef van het bureau der militaire administratie bij het dep. van Oorlog *H. Hardenberg*, het examen plaats hebben van onderofficieren der verschillende korpsen van het leger, dingende naar den rang van 2. luit. kwartiermeester en 2. luit.-administrateur van kleeding en wapening.

Vervolg van de memorie van beantwoording der regering, over de zaak der Zuider-spoorwegen, waarvan het begin in 't bijvoegsel van heden voorkomt.

Intusschen is thans, ten gevolge van de uitbreiding aan de koncessie voor de Zuiderspoorwegen gegeven, die zoogenoemde slingerende rigting gewijzigd. Van Breda komende, zal van Tilburg de weg loopen, eensdeels over Oirschot en Eindhoven naar Helmond en Venlo, en anderdeels over 's Hertogenbosch en Grave naar Nijmegen.

Het is bovendien niet wel aan te nemen, dat bij den aanleg van spoorweglijnen als de hier bedoelde allereerst de kortste verbinding met het buitenland zou moeten worden gezocht, onder voorbehoud van later, als de hoofdlijn voltooid is, voor de verbinding met niet te ver afgelegen plaatsen te zorgen. Dat binnenlandsch verkeer door zijtakken niet op zeer geschikte wijze wordt gediend, leert de ondervinding. En juist blijkt het binnenlandsch verkeer van veel grooter omvang te zijn dan het internationale. Zoo dit elders werd ondervonden, het zal wel ook in Nederland het geval zijn, waar zoovele en zoo gemakkelijke waterwegen voor het vervoer van koopmansgoederen naar het buitenland te vinden zijn.

Het denkbeeld der *kortste* verbinding met het buitenland heeft, zooverre bekend is, nergens volledige toepassing gevonden.

In het verslag wordt het denkbeeld ter sprake gebragt om niet, gelijk in de koncessie gelezen wordt, den weg te laten loopen naar Venlo *en* Roermond, maar naar Venlo *of* Roermond. Hieraan kan naar het oordeel der regering niet worden toegegeven.

De onderhandelingen, die tot heden met de Pruisische regering over eene aansluiting aan de spoorwegen van den linker Rijnoever werden gevoerd, hebben altijd eene verbinding van Venlo met Vierssen tot grondslag gehad, zonder dat daarbij ooit op officiële wijze van eene aansluiting in de rigting van Roermond sprake is geweest.

Vele leden zouden 't ernstig betwijfelen, dat door de tegenwoordige koncessie aan de billijke wenschen der provincie Zeeland zal worden voldaan. Voor dien twijfel zijn echter geene redelijke gronden aangevoerd.

Dat in Zeeland de lijn van Brouwershaven of van Stavenisse zou moeten uitgaan, komt niet aannemelijk voor. Te regt is reeds door verscheidene leden daartegen ingebragt, dat de handel van Rotterdam van zoodanige lijn grooter voordeel zou trekken dan Zeeland zelf. Al kon men door pijlingen aantoonen dat het vaarwater bij Stavenisse even goed is als bij Vlissingen, dan nog zou het uitgangspunt te Vlissingen behouden moeten blijven en Middelburg niet mogen worden voorbijgegaan.

De regering vindt geen reden om, wat de *wijze van aanleg* betreft, op de *verleende* koncessiën terug te komen.

Mogten de aangeboden wets-ontwerpen betreffende die koncessiën onverhoopt den bijval der Staten-generaal niet vinden, dan eerst zal de regering op nieuw te overwegen hebben op welke wijze het spoedigst en het best tot bevrediging van het algemeen verlangen naar den aanleg van spoorweglijnen te geraken.

Na opsomming der bezwaren die men omtrent de keuze der rigtingen in de tegenwoordige wetsvoordragt meent te vinden, wordt als middel tot wegneming van die ongelegenheden en gevaren het tot stand brengen eener algemeene wet voorgestaan, waarbij de rigting der hier te lande aan te leggen groote spoorweglijnen in de bijzonderheden wierd vastgesteld. De regering meent dat dit middel geen doel zou treffen.

(Het slot van dit uitgebreid uittreksel zullen we morgen opnemen.)

*— Uit den Helder schrijft men ons van den 12. Sept.: Z. M. stoomschip 't L o o, komm. *J. van Gogh*, is heden morgen, onder het lossen der gebruikelijke saluutschoten, naar zee gestoomd voor de reis naar Batavia, waarop het Spanje en de kust van Guinea zal aandoen. De officieren aan boord van dezen bodem zijn: de lts. t. z. 1e kl. *J. v. Gogh*, komm., *J. P. Willink*, 1e off., lts. t. z. 2e kl. *C. P. v. d. Star* en *J. P. Lapidoth*, adelb. 1e kl. *Graaf v. Limburg Styrum*, off. v. gez. 2e. kl. *H. J. v. d. Steen*, off. v. adm. 2e kl. *L. G. Andrau.*

Z. M. stoomschepen K o o p m a n en V e s u v i u s, benevens Z. M. korvet, J u n o, worden met spoed gereed gemaakt om binnen kort naar Oost-Indië te vertrekken. — Z. M. fregat W a s s e n a a r wordt ieder oogenblik binnen verwacht.

— Ingevolge Zr. Ms. besluit wordt het te Hellevoetsluis liggende schroefstoomschip der 4. klasse C o r n e l i s D i r k s, met den 21. dezer in dienst gesteld en het bevel daarover opgedragen aan den luit. t. z. 1. kl. *J. F. Koopman*. Voorts worden op gezegden bodem geplaatst: de luits. t. z. 2. kl. *C. Egg*, als 1. offic.; *G. M. Ruysch Lehman de Lehnsfeld* en *C. F. T. Woelderen*; de adelborst 1. kl. *F. H. Coblijn*; de off. v. gez. 2. kl. *H. C. Steenbergen*; de off. van admin. 3. kl. *J. C. Coops*.

*— Uit het kamp bij Zeist wordt ons van Zondag gemeld, dat de godsdienstoefening er onder een zwaren regen heeft plaats gehad. Zij werd daarom natuurlijk niet gerekt, en ook niet door eene parade gevolgd, zoodat vele kampbezoekers zich vonden te leurgesteld.

:— Donderdag den 15. dezer zullen de troepen, die ingevolge Zr. Ms. besluit van 25. Junij, van den 5. Aug. in de legerplaats te Zeist vereenigd zijn geweest, naar hunne respektieve garnizoenen terugkeeren en zal het kamp opgebroken worden. De luit.-generaal *Duycker* die van den 1. dezer aldaar als opperbevelhebber der troepen heeft gefungeerd zal zich weder naar 's Hage en de generaals majoor *Rigot de Begnin* en *Coenegracht* naar hunne standplaatsen 's Bosch en Maastricht begeven. Verder zullen vertrekken:

De kol. *C. H. Happé*, kommandant van het 1. reg. inf. de staf alsmede het 3. bat. naar Nijmegen, het 2. bat. naar Grave, het 1. bat. naar Arnhem.

De kol. *C. P. Winkel*, kommandant van het 4. reg. inf. de staf, het 1. en 3. bat. naar Bergen op Zoom, zullende eene kompagnie van het 1. bat. weder naar Brielle vertrekken en het 4 bat. van gemeld regiment naar Venlo.

Het 2. en 4. bat. van het 5. reg. naar 's Bosch.

De kol. *W. J. Knoop*, kommandant van het 6. reg. inf., de staf en het 1. bat. naar Breda, het 3. bat. van gemeld reg. naar Gorinchem, waarvan eene komp. naar Naarden. Het 4. bat. van het 7. reg. inf. naar Hoorn.

De kol. *J. F. Scharten*, kommandant van het 8. reg. inf. en de staf naar Leeuwarden en het 3. bat. van gemeld reg. naar Groningen, waarvan eene kompagnie naar Assen. — De twee eskadrons van het 1. reg. dragonders naar Arnhem.

De kol. *G. van der Duyn van Maasdam*, kommandant van het 4e reg. dragonders en de staf naar Zutphen, het 1e en 2e esk. van gemeld reg. naar 's Hertogenbosch. — De halve batterij van het reg. rijdende artillerie naar Leyden.

De eerste offic. v. gez. der 1e kl. dr. *M. Stein*, die als eerst aanwezend offic. v. gez. in gemeld kamp fungeert, zoo mede de onder-intendant der 2e kl. *F. C. K. Boers*, die met de administrative dienst in gemeld kamp was belast, zullen eenige dagen later de legerplaats verlaten en zich alsdan naar hunne standplaatsen 's Gravenhage begeven. Van elk bataillon der regimenten infanterie hiervoren genoemd, zullen de noodige detachementen in gemeld kamp verblijven tot het opruimen van het materieel, enz.

*— Uit Scheveningen schrijft men van den 12. dezer:

Ofschoon men telkens door het bestuur en de geëmploijeerden der badinrigting hier gewaarschuwd wordt zich niet te ver bij het baden in zee te begeven, zoo wordt deze raad dikwijls in den wind geslagen, en had dit nu ook hier weder zeer noodlottige gevolgen kunnen hebben. Een heer uit Elberfeld, benevens de graaf van *Solm-Leibach*, waren elk met een badkoets voor het groote badhuis in zee gegaan, en werden, toen zij zich te ver verwijderden door de sterke ebbe medegesleept. Op hun geroep snelde men ter hulpe; de Elberfelder heer werd na veel moeite gered, maar de graaf *Solm* kon men niet terstond redden; gelukkig was deze een goed zwemmer en hield zich boven water; toch was het alleen aan den krachtigen maatregel van dr. *Mess*, badarts aldaar, die zich op het strand bevond, die de reddingspogingen met het daar zich bevindende kleine schuitje regelde, dat het na inspanning van een half uur gelukken mogt, den reeds uitgeputten ongelukkige behouden aan wal te brengen. Alhoewel aan de onvoorzigtigheid dezer badgasten hun ongeluk geheel alleen kan geweten worden, toch valt het niet te ontkennen, dat het aanwezig zijn van reddingbooten bij zulk een druk bezochte badplaats hoogst noodzakelijk is, waren die er geweest, de redding zou zeer gemakkelijk zijn toegegaan. De vele toeschouwers en badgasten lieten zich dan ook zeer afkeurend uit over het ten deze reeds jaren lang gepleegd verzuim, en hopen wij, dat het bestuur niet in gebreke zal blijven, dit verzuim weg te nemen. Scheveningen toch is een te druk bezochte badplaats, dan dat het bestuur niet alles zou doen, om de reputatie er van in alle opzigten te handhaven.

— Sedert geruimen tijd ziet men op den IJssel visschers hunne netten uitwerpen, en aan de grootere soorten visch, welke zij vangen, veelal terstond de vrijheid terug geven. De kleine visschen echter worden van de schubben beroofd en daarna over boord geworpen. Naar men verneemt is dit een nieuwe tak van industrie, die nog al produktief moet zijn, daar deze kleine schubben later te voorschijn komen als paraplue- en rottingknoppen, handvatsels en verdere voorwerpen van verschillenden aard, die oppervlakkig van paarlemoer niet kunnen worden onderscheiden.

— De letterkundige afdeeling der koninklijke akademie van wetenschappen te Amsterdam hield gisteren, na de vakantie, hare eerste gewone maandelijksche vergadering.

De heer *Kist* heeft eene kollektie brieven van *Karel V.* ter aanvulling van het werk van prof. *Lanz*, *Correspondenz des Kaisers Karel V.* ingezonden, welke hij der akademie aanbiedt. Hij heeft daarna eenige mededeeling deswege gedaan. Een der brieven geheel eigenhandig geschreven door *Karel* toen hij 18 jaren oud was aan zijn vriend *Willem van Nassau*, is belangrijk als zijnde eene uitmuntende bijdrage tot de kennis van het karakter des jeugdigen Keizers. Deze stukken zijn in handen gesteld van eene kommissie.

De heer *Delprat* doet daarna eene mededeeling over den zin en de strekking van het instellen van eene vredeban, waarvan graaf *Floris V*, in zeker charter van 1273 gewaagt. Hierover voeren het woord de heeren *Kist*, *v. d. Bergh* en *de Wal*. Het stuk zal in de verslagen en mededeelingen worden opgenomen.

Vervolgens droeg de heer *Janssen* eene bijdrage voor betreffende de nieuwste ontdekkingen van oude Zwitsersche Meerwoningen. Het stuk zal in de verslagen en mededeelingen worden opgenomen.

De heer *Janssen* biedt eenige buitenlandsche werken voor de bibliotheek der akademie aan; die werken zijn hem tot dat einde tijdens zijne reis in Duitschland en Italië ter hand gesteld. Ook bood hij het 3de stuk van zijne oudheidkundige verhandelingen der akademie ten geschenke aan en sprak nog over de handschriften van *Cannegieter*. Op eene vraag van den heer *van Heusde* doet de heer *Janssen* nog eene korte mededeeling over het bij Xanten in den Rijn gevonden bronzen beeldje.

De heer *v. d. Bergh* wenscht dat de akademie stappen doe, om het slopen van het Huis te Zwanenburg, te Halfweg, te verhinderen, of om er eene afbeelding van te maken, indien dat huis geschiedkundige waarde heeft. De heer *van Lennep* meent, dat het architektonische waarde heeft en wenscht dat het voorloopig worde gespaard. De heer *Janssen* ondersteunt dit gevoelen.

De vergadering is daarna uiteengegaan.

— Men verneemt, dat aan de geneesk. fakulteit der Leidsche Hoogeschool is toegevoegd een tweede prosektor, waartoe is benoemd dr. *W. Koster*, adjunkt-chirurgien aan het stads ziekenhuis te Rotterdam. *Eg. bl.*

— Ingevolge de bepaling van het 2. lid van art. 95 der Grondwet, wordt de gewone jaarlijksche vergadering der Staten-Generaal geopend den derden maandag in de maand September. Dit jaar zal die opening geschieden den 19. September. Die beide Kamers zullen op dat tijdstip aldus zijn zamengesteld:

EERSTE KAMER.

Noordbrabant. L. Rijsterborgh, jhr. L. J. B. van Sasse van Ysselt, mr. N. F. C. J. Sassen, H. P. van den Dries, jhr. mr. E. J. P. van Meeuwen.

Gelderland. Jhr. mr. C. E. J. F. van Nispen van Pannerden, jhr. H. W. baron van Aijlva van Pallandt van Waardenburg en Neerijnen, E. W. van Dam van Isselt, jhr. mr. C. H. baron van Rhemen van Rhemershuizen, jhr. M. H. R. W. baron van Goltstein van Oldenaller.

Zuid-Holland. D. Blankenheym, O. B. 't Hooft van Benthuizen, mr. J. A. Philipse, A. van Rijckevorsel Hz., H. Hartevelt Jz., P. Loopuyt, A. van Weel Dz.

Noord-Holland. H. van Beeck Vollenhoven, jhr. jhr. C. Hartsen, F. van der Oudermeulen, D. Borski, J. C. van Wessem, jhr. mr. F. L. H. J. Bosch van Drakestein.

Zeeland. J. Fransen van de Putte, mr. C. van der Lek de Clercq.

Utrecht. Jhr. mr. J. Huydecoper van Maarsseveen, J. baron Taets van Amerongen van Natewisch.

Friesland. Jhr. G. R. G. van Swinderen, jhr. mr. F. J. J. van Eijsinga, jhr. F. A. M. A. van Andringa de Kempenaer.

Overijssel. Mr. W. H. Cost Jordens, jhr. mr. J. A. G. baron de Vos van Steenwijk, jhr. mr. J. D. C. baron van Heeckeren van Wassenaer tot Twichel.

Groningen. Mr. A. J. van Roijen, mr. J. J. Cremers.

Drenthe. Mr. W. J. Tonckens.

Limburg. L. F. H. Beerenbroek, jhr. L. L. G. M. de Villers de Pité, jhr. F. Michiels van Kessenich.

Griffier: Jhr. mr. J. A. Singendonk.

Commies-Griffier: Jhr. mr. J. K. J. de Jonge.

TWEEDE KAMER.

Groningen. Mr. B. Wichers.

Zuidhorn. G. Reinders.

Appingadam. Dr. R. Westerhoff, J. F. Zijlker.

Assen. Mr. L. Graaf van Heiden Reinestein, mr. P. van der Veen.

Leeuwarden. Mr. J. Dirks, dr. W. H. Idzerda.

Sneek. Mr. S. Wijbenga, jhr. W. H. Lijcklama à Nijeholt.

Dokkum. J. T. ter Bruggen Hugenholtz, M. Kingma, Hz.

Steenwijk. Jhr. C. M. Storm van 's Gravesande.

Zwolle. Mr. B. W. A. E. baron Sloet tot Oldhuis, mr. J. P. P. baron van Zuylen van Nyevelt.

Almelo. Mr. G. M. van der Linden, dr. W. P. baron van Hoëvell.

Deventer. Mr. J. R. Thorbecke.

Zutphen. W. A. baron Schimmelpenninck van der Oije, mr. W. H. Dullert.

Arnhem. Mr. W. baron van Lijnden, mr. H. baron Mackay.

Nijmegen. Jhr. G. E. G. C. K. Dommer van Polderaveldt, jhr. J. A. C. H. van Nispen van Sevenaer.

Tiel. Mr. J. M. de Kempenaer.

Amersfoort. Mr. J. F. baron van Reede van Oudtshoorn, jhr. mr. H. A. M. van Asch van Wijck.

Utrecht. Mr. E. van Voorthuijsen, mr. N. P. J. Kien.

Hoorn. Mr. F. A. baron van Hall, jhr. mr. D. van Akerlaken.

Alkmaar. Jhr. mr. C. van Foreest, mr. K. A. Poortman.

Haarlem. Mr. J. Heemskerk Rz.

Amsterdam. Mr. M. H. Godefroi, H. Stolte, mr. C. van Heukelom, S. R. van Franck, mr. G. C. van Reenen, mr. A. J. Duymaer van Twist.

Leiden. Mr. R. J. van Schimmelpenninck, P. H. baron Taets van Amerongen tot Natewisch.

Gouda. Jhr. mr. W. M. de Brauw, M. A. F. H. Hoffman.

Delft. C. Hoekwater, mr. W. Wintgens.

Rotterdam. Mr. N. Olivier, mr. A. Hoynck van Papendrecht, G. H. Retz.

's Gravenhage. Jhr. mr. W. T. Gevers Deynoot, J. P. Delprat.

Dordrecht. Mr. J. D. van der Poel, mr. P. A. Sander.

Gorinchem. Jhr. mr. P. J. Elout van Soeterwoude, W. C. M. Begram.

Middelburg. Mr. D. van Eck, mr. J. J. Slicher van Domburg.

Goes. P. J. van Diggelen.

Zierikzee. Mr. S. H. Anemaet.

Breda. C. W. Oomen, mr. K. A. Meeussen.

Tilburg. Mr. C. C. A. Beens, mr. F. J. Jespers.

Eindhoven. Mr. J. B. Bots, mr. A. A. J. Meijlink.

Maastricht. Mr. E. van Wintershoven, C. A. baron de Bieberstein Rogalla Zawadzky.

Roermond. Mr. M. P. H. Strens, mr. P. L. de Lom de Berg.

Boxmeer. Mr. J. B. J. Hengst.

's Bosch. Dr. J. H. H. de Poorter, mr. J. L. A. Luyben.

Griffier: de heer D. Veegens.

Commies-Griffier: M. J. J. Beaujon.

— Gelijk te Middelburg door den heer *v. Duijll* over de geschiedenis, zijn te Groningen door Dr. *v. Dissel* de lezingen over de natuurwetenschap begonnen, die van wege de maatsch. tot nut van 't algemeen gegeven worden. Dr. *v. Dissel* behandelt magnetismus en elektriciteit, met ter zijdestelling echter van 't dierlijk magnetisme, dat nog te veel onbepaalds bevat.

— Te New-York moet door toedoen van dr. *Gallaudett* eene kerk zijn gebouwd, alleen voor doofstommen bestemd, eene kerk eenig in hare soort in de wereld.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 12 *Sept.*, 0.95 El.; + AP. 7.90. Gew. 7 d.

De Rijnhoogte te Keulen den 12. Sept.: 5 voet 11½ duim; 5 voet 11½ duim Rijnlandsch.

TURIJN, 10 September.

De HH. *Parisi*, sekret. van het kabinet van hertog *Frans V*, *Guerra*, geheim archivarius, *Solière*, gewezen sekr.-gen. voor de buitenl. zaken, hebben eergister te Modena ten overstaan van een notaris de verklaring afgelegd, dat het schrift van de twee veelbesproken brieven van *Frans V*, welke beleedigingen bevatten jegens keizer *Napoleon* en andere mogendheden, echt is.

Een berigt uit Bologna van eergister meldt:

„De nationale vergadering heeft het volgende gedekreteerd: 1. zij, die sedert den 12. Junij tot op dezen oogenblik regeerden, hebben zich verdienstelijk jegens het vaderland gemaakt; 2. *Cipriani* wordt in den titel en de magt van goeverneur-generaal, met verantwoordelijke ministers bevestigd; 3. aan *Cipriani* wordt volmagt gegeven ter handhaving der inwendige orde, en tot 's lands verdediging; 4. *Cipriani* wordt belast, zijne beste krachten te wijden aan de vervulling der wenschen van de vergadering, namelijk eene nadere aaneensluiting met de overige gewesten van Middel-Italië; 5. aan *Cipriani* wordt de bevoegdheid opgedragen, om de vergadering te prorogeren of weder bijeen te roepen. Een uur later werd door den minister van gratie en justitie het besluit voorgelezen, waarbij de vergadering wordt verdaagd."

De volgende bijzonderheden meldt men uit Bologna omtrent het door den heer *Martinelli* gelezen rapport betreffende het voorstel tot vervallen verklaring: Het bevat ten eerste de geschiedenis van het pauselijk wereldlijk gezag sedert 1815; het noemt het Romeinsche regeringsstelsel eene biechtvaders politiek; schandvlekt de koncessiën aan Oostenrijk, die gedurende de laatste halve eeuw de eenige geliefde mogendheid van den heiligen stoel is geweest; spreekt van de gevangenissen en verbanningen; gewaagt van de Engelsche nota's tegen de voortdurende bezetting door vreemden en van de Zwitsers, die het liberalen-jagers noemt. Voorts wordt er op gewezen hoe die kasten-regering al hare beloften geschonden (de consulta van 1847, het statuut van 1848 en de *motu proprio* van Portici) en de godsdienst door misbruiken ontheiligd heeft; hoe zij, de revolutie boven de hervormingen verkiest, omdat de revolutie haar in de gelegenheid stelt haar despotisme te bevestigen; hoe zij tot beginsel stelt dat de verstomping van drie millioen onderdanen noodig is voor het behoud der R. Katholieke kerk. In één woord het rapport is een volmaakt rekwisitoor tegen de pauselijke regering.

BERLIJN, 11 September.

Prins en prinses *Frederik Wilhelm* zullen zich, naar men verneemt, den 12. naar Silezië begeven, en na hunne terugkomst te Baden Baden de viering van den jaardag der prinses van Pruissen gaan bijwonen.

Uit het Mecklenburgsche wordt gemeld, dat aldaar in eenige kleine plaatsen onbegrijpelijke schrik is veroorzaakt, door 't verschijnen der cholera, die echter op enkele plaatsen slechts tot cholerine gevallen beperkt is. Voor kort had de regering in die plaatsen het „afschuwelijk gerucht" van 't zich vertoonen dier ziekte met heftigheid weêrsproken, maar intusschen geen enkelen maatregel van voorzorg genomen; nu is men door enkele gevallen zoo beangstigd, dat het bestuur alle gezag op enkele punten heeft verloren en de poorten worden gesloten gehouden; men heeft nieuwe burgemeesters moeten zenden. In enkele plaatsen is door die dwaze schrik het onheil verergerd en werkelijk eene uitbarsting der ziekte gevolgd. Over 't geheel is de verschijning echter niet bijzonder ernstig.

In het jaar 1636 leende een Lubecker koopman aan het Zweedsche goevernement 60.000 Lubecker kroonen, om den dertigjarigen oorlog te kunnen voortzetten. Hij bedong 8 pCt. intrest die hem met het kapitaal nooit zijn betaald. Thans komen zijne erfgenamen op, en eischen maar even het kapitaal met interest op interest, dat, zoo als men wel kan nagaan, eene zeer aanzienlijke som beloopt. Men gelooft echter, dat zij de hoofdsom, met enkelen interest en vergoeding krijgen zullen.

LONDEN, 11 Augustus.

Berigten uit Calcutta tot 8. Aug. melden, dat daar de eerste depeche, per telegraaf door de Roode zee afgezonden, ontvangen was. Een aantal burgerlijke beambten had tot de Indische regering een protest gerigt tegen de voorgestelde traktementsverminderingen. De opperbevelhebber van het leger had de Europeesche troepen in eene dagorder aangemaand op hunne hoede te zijn. De rebellen hadden zich ten getale van 8000 in de gebergten van Nepal bijeengetrokken. — Invoer en uitvoer gering.

Omtrent de vaart van den Leviathan berigt men nog, dat het bij de moeijelijke en smalle draai bij Blackwall bleek, dat het vaartuig uitnemend naar 't roer en de minste beweging in de machine luisterde; er waren daar een paar kleine vaartuigen juist op den hoek voor anker gekomen; terwijl die dwergen werden weggehaald, werd het schip, niettegenstaande den sterken stroom aldaar, door de machine eenigzins achteruitgezet en bleef stil liggen. De menigte juichte van de oevers luide toe. Het vaartuig liep 17 knoopen, ofschoon de raderen slechts even het water raakten, wijl het schip niet geladen was. Het hobbelt niet, maar ligt rustig op 't water. Er waren 1500 man aan boord.

Op de verdere vaart heeft de Leviathan of Great Eastern echter een groot ongeluk gehad. In de nabijheid van Hastings heeft namelijk eene verschrikkelijke uitbarsting plaats gehad in den schoorsteen der voorketels, tengevolge waarvan dertien stokers zoo hevig door den heeten stoom werden getroffen, dat twee hunner op de plaats dood bleven; terwijl vijf anderen zoo zwaar werden gekwetst, dat men aan het behoud van hun leven wanhoopt. Een zesde, die in zijne verbijstering in zee sprong, is verdronken. Het ongeluk heeft overigens aan de machinerie zelve, buiten het verlies van den schoorsteen, geene schade toegebragt. In den grooten salon en de kajuiten van het benedendek werden groote verwoestingen aangerigt. Geen der passagiers heeft, als door een wonder, eenig letsel bekomen. Het schip wierp onmiddelijk het anker in het gezigt van Hastings.

Te Koonghur bij Harse, Eng. Indie, heeft zich weder eene weduwe, naar Hindoesch gebruik, met het lijk van haar man laten verbranden. De deelnemers aan die afschuwelijke plegtigheid zijn veroordeeld tot 9, 5 en 2 jaar gevangenis, het dorp moet 500 ropijen boete betalen en al de overheden zijn afgezet.

De *Tribune* van New-York schrijft, dat in het westen der Vereenigde Staten geregeld elke blanke twee of drie *squaws* (Indiaansche vrouwen) heeft. De Indianen verkoopen hun hunne aankomende dochters even als de Cirkassiërs te Konstantinopel. De prijs verschilt van 40 tot 80 dollars, evenveel als voor een paard betaald wordt.

Het programma van het nieuw Braziliaansch ministerie komt geheel overeen met dat zijner voorgangers. Tegenover het buitenland: opregt verlangen tot behoud van den vrede en het bewaren der vriendschappelijke betrekkingen met alle regeringen, voor zooverre dit met de waardigheid en de belangen des rijks bestaanbaar is. Wat betreft het binnenland: diepe eerbied voor de grondwet en de regten der Kamers; beroep op de medewerking van alle talentvolle mannen, welke ook hunne politieke antecedenten zijn; regtvaardigheid en gematigdheid in de regering, strikte zuinigheid in het finantieel beheer.

PARIJS, 11 September.

De koning der Belgen wordt morgen te Bordeaux verwacht. Gisteren is hij te Lyon aangekomen.

Graaf *Walewski* vertrekt overmorgen naar Biarritz.

De keizer en keizerin zullen naar het schijnt een winter in het paleis der Champ-Elysées doorbrengen. Tot December zullen zij te Compiègne blijven.

In het museum te Vesailles worden tafels van zwart marmer geplaatst, waarin de namen der in Italië gesneuvelde officieren gegrift zijn.

Volgens een schrijven aan den *Courrier du Dimanche* zou de depêche van lord *John Russell* betreffende de zaken van Italië, voor eenigen tijd aan de Oostenrijksche regering gezonden, op het volgende neêr komen. Na de gebeurtenissen te hebben opgesomd, die tot den tegenwoordigen toestand der Ital. hertogdommen geleid hebben, houdt de lord eene lange redenering over het nut der non-interventie. Vervolgens wijst hij op de noodzakelijkheid van dat beginsel ook in deze te huldigen, er niet aan twijfelende of Oostenrijk vooral zal daarvan goede vruchten plukken. Hierop tot een ander thema overgaande, betoogt hij uitvoeriglijk dat de volken het regt hebben hunne dinastiën en regeringen, van welken aard ook, te veranderen. Hij wil dit beginsel ook op de hertogdommen hebben toegepast.

Graaf *von Rechberg* heeft, naar verzekerd wordt, daarop laten antwoorden:

Dat Oostenrijk nooit met zooveel welbehagen als Engeland het beginsel der non-interventie heeft beschouwd;

„dat dit beginsel, hoe goed ook in sommige gevallen, in zekere omstandigheden niet kan worden toegepast;

„dat Oostenrijk het daarom ook niet altijd had gevolgd;

„dat in allen gevalle de regering van Z. M. keizer *Frans Jozef* nooit het regt van opstand en van vervallenverklaring der wettige dinastiën zou erkennen;

„dat hetgeen in de hertogdommen omgaat eene schennis is van alle erkende beginselen, die den grondslag van het Europeesch staatsregt uitmaken;

„dat in allen gevalle het door lord *John Russell* den volken toegekende regt, voor zoo ver men weet, nooit is verleend noch toegekend aan de uitgestrekte Engelsche bezittingen, als Indië, Canada, de Ionische eilanden, Maltha en Ierland."

De Parijsche handelsstand begint eerst nu regt de naweeën der oorlogskrisis te gevoelen. Verleden Donderdag zijn door de Parijsche regtbank van koophandel twaalf firma's failliet verklaard, en wel met aanzienlijke passieven.

— 12 *Sept.* Rente op tijd 3 pCt. 68.30; Fr.-Oost. Spw. 533.75; Sp. 1½ pCt. 34½; 3 pCt. 44⅛.

ADVERTENTIEN.

** Na de opgave, gedaan in de Utrechtsche Courant van 10 Junij l.l., zijn ten behoeve van de weduwe en kinderen des onlangs alhier overleden' Fort-wachters, met hartelijke dankzegging nog de volgende liefdegiften ontvangen:

Bij den *eerst-ondergeteekende*,

door tusschenkomst van den Heer *F. V.* Baron *de Watteville*, te *Utrecht*, van H. H. Officieren van het 5e regiment Infanterie, *f* 20-50; door den Heer *N. van der Groessen*, ald. *f* 5-„. — Totaal *f* 25-50

Bij den *tweeden ondergeteekende*,

door den Heer *P. W. Romenij*, te *'s Gravenhage*, van Z. K. H. Prins *Frederik der Nederlanden* *f* 25-„; door den Heer *G. van der Vooren* te *Utrecht*, *f* 6-25; van 2 leden van het Metalen kruis, Afd. *Utrecht*, *f* 2-50; door Dr. *M. C. Mensing*, te *Rotterdam*, van eenige welwillende burgers dier stad *f* 27-72, en van de Vereeniging: het Metalen kruis aldaar, *f* 13-07. — Totaal *f* 74-54.

Vreeswijk, J. L. H. ROIJEN, Burgem.
12 Sept. 1859. J. Fr. WETTER, Predikant

** Voorspoedig bevallen van eene *DOCHTER* J. W. VAN DER STAR—CAMUE.

Utrecht 10 September 1859.

Eenige kennisgeving.

** Heden overleed te *Driebergen*, in den bloeijenden leeftijd van ruim zeventien jaren, CATHARINA ELISABETH VAN DRIEST, eenig kind van wijlen den Eerw. Heer *P. E. van Driest* en Vrouwe *J. E. van Driest.*

10 September 1859.

** Heden overleed, tot mijne en mijner kinderen diepe droefheid, na voorzien te zijn geweest met de H. Sacramenten der stervenden, in den ouderdom van circa 60 jaren, mijn dierbare Echtgenoot, JACOBUS HENDRIEKUS WOUTERS, na eene gelukkige echtvereeniging van ruim 34 jaren.

Utrecht, Wed. J. H. WOUTERS.
11 Sept. 1859. BOGAARD.

** Heden overleed tot mijne innige droefheid, na eene kortstondige, doch hevige ziekte, mijn dierbare Echtgenoot, L. VAN EIJNDT.

Wed. L. VAN EIJNDT,
geb. VAN GOCH.

P. S. De Schildersaffaire zal door de Weduwe worden voortgezet.

** Bij haar vertrek naar de Kaap de Goede Hoop, roept de ondergeteekende aan bloedverwanten en vrienden een laatst en hartelijk *vaarwel* toe.

Nieuwe Diep, Wed. IMMENS BLOM,
8 September 1859. geb. NOORMAN.

** De Inspecteur van het Lager Onderwijs in de provincie Utrecht herinnert de belanghebbenden dat, ingevolge de dispositie van Z. E. den Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 19. Augustus jl. n°. 127 5e Afd., de examens voor het verkrijgen van acten van bekwaamheid tot het geven van school- en van huisonderwijs, voor de tweedemaal in het loopende jaar zullen gehouden worden op Maandag den 10 October aanstaande en volgende dagen;

dat zij die een dezer examens wenschen af te leggen, zich vóór den 27. September behooren aan te melden bij den Schoolopziener van het district waarin zij wonen, of, van buiten 's lands komende, voornemens zijn zich te vestigen, met opgave van de acte die zij verlangen en overlegging van één of meer getuigschriften van hun goed zedelijk gedrag en van hunne geboorte-acte; terwijl de dag en de plaats van het examen hun door den Schoolopziener zullen worden bekend gemaakt.

De Inspecteur voornoemd,
A. J. W. FARNCOMBE SANDERS.

** Op de **Bloemen Tentoonstelling** der Vereeniging van *Volksvlijt*, zijn de volgende **PREMIËN** toegekend:

Voor 20 Begonia's, den Hr. *J. J. Vroom*, te Kralingen.
» 20 Achimenis en Gloxinia's, denzelfde.
» 20 Pioen Asters, *J. W. de Groot Wz.*, te Utrecht.
» 20 Dwerg Asters, denzelfde.
» 20 Pellargoniums, *J. H. Reeling*, te Amsterdam.
» 20 dito, *J. J. Vroom*, te Kralingen.
» 20 Dablia's in potten, *J. W. de Groot Wz.*, Utrecht.
» 20 Kamerplanten, *J. J. Vroom*, te Kralingen.
» 20 Tuinplanten, denzelfde.
» 20 Petunia's, *J. W. de Groot Wz.*, te Utrecht.
» 12 Coniferen, *E. H. Krelagen en Zn.*, te Haarlem.
» 12 dito, *S. de Groot*, te 's Gravenhage.
» 12 Hangplanten, *J. W. de Groot Wz.*, te Utrecht.
» 12 Fuchsia's op stam, *J. R. de Groot*, te Utrecht.
» 20 dito, denzelfde.
» 20 dito laagstammetjes, *J. P. v. d. Berg*, Jutphaas.
» 12 Stamrozen, *J. W. de Groot Wz.*, te Utrecht.
» Verzameling Sierplanten, *R. Poolman*, Amsterdam, *J. J. Vroom*, te Kralingen en *J. H. Reeling*, te Amsterdam.
» 12 altijd groene Heesters, *S. de Groot*, 's Gravenh.
» bonte Planten, *J. H. Broekman*, te Amsterdam.
» Oranjeboompjes, *J. H. Reeling*, te Amsterdam.
» een Banksia, *E. H. Krelage*, te Haarlem.
» een Balbouquet, *Gebr. v. d. Berg*, te Amsterdam.
» dito van gedroogde Bloemen, denzelfde.
» gedroogde Bloemen in mandjes, denzelfde.
» Balbouquet van inlandsche Planten, *J. van Konkelenberg*, te Amsterdam.
» Vruchten, denzelfde.
» Tuinsieraden, *Wed. Hunk & Zoon.*

VENDUHUIS MARIAPLAATS.

** Op Donderdag 15. September 1859, des voormiddags ten 10 ure publieke verkooping (wegens likwidatie) eener groote partij stukken en lappen **Laken, Duffel, Castorine, Buxking,** fijne **Fransche Stoffen** voor *Jassen* en *Mantels*, enz. alsmede eenige nieuwe gemaakte **Manskleederen**, als: *Jassen*, *Broeken*, *Vesten*, *Raglans* en hetgeen verder zal worden aangeboden. — Te zien Woensdag 14. September van 10—4 ure.

** Te Jutphaas, in het Brughuis, zal, op Dingsdag den 11. October 1859, des voormiddags ten elf ure, worden geveild:

Een HUIS en ERF te Jutphaas aan den Rijnkant, sectie B. 299, en

Een HUIS met Erf, Schuur en Tuin, aldaar, sectie B. 274, beiden zeer gunstig aan den straatweg, in het beste gedeelte van het dorp.

Nadere inlichtingen te vragen, ten kantore van den Notaris DE BALBIAN VAN DOORN, te Utrecht.

BOEKVERKOOPING.

** In den loop der maand October aanst. zal door mij worden verkocht de net gebonden BIBLIOTHEEK van wijlen den HoogEd. Gestr. Heer Mr. **J. G. van Nes**, waarbij nog als appendix gedurende 14 dagen partijen goede Boeken, Prenten, enz. kunnen ingezonden worden.

J. DE KRUYFF Jr.,
Domkerkhof.

** Tegen November of eerder worden **te huur** aangeboden GEMEUBILEERDE of ONGEMEUBILEERDE KAMERS, gelegen in het midden dezer stad. Te bevragen bij den boekhandelaar J. J. H. KEMMER, met franco brieven Lt. Z.

** Eene knappe KEUKENMEID wordt tegen *hoog loon* met 1 November **verlangd** bij eene familie, wonende des zomers te Zeyst en des winters te Utrecht. Adres met franco brieven lett. C. P. bij J. W. EVERSZ, Boekhandelaar te Zeyst.

LEES DIT!

** Bij eene fatsoenlijke burger familie te Utrecht is er dadelijk gelegenheid (of later) voor HUISSELIJK VERKEER, KOST en BEDIENING, tegen zeer *billijke* voorwaarden.

Adres Bureau dezer Courant, lett. K. franco.

OPRUIMING

** van **LAPPEN**, op Donderdag 15 September bij P. J. ROOZENDAAL,
Oudegracht, hoek Vinkenburgsteeg

** Bij GEBROEDERS BELINFANTE te *'s Gravenhage*, en verder alom, is de INTEEKENING opengesteld op het

GEÏLLUSTREERD STUIVERSMAGAZIJN, en het BIJBLAD.

Dit TIJDSCHRIFT is het GOEDKOOPSTE, UITGEBREIDSTE en MEESTGELEZENE van alle periodieke geschriften hier te lande. Bij tal van platen ontvangt men voor *f* 2.60 zooveel lectuur als in 12 gewone boekdeelen. Het getal inteekenaren, dat nog dagelijks vermeerdert, is dan ook reeds tot bijna *ZES DUIZEND* gestegen. Dit is de beste aanbeveling en levert het bewijs hoe zeer het **Geïllustreerd Stuiversmagazijn** in den smaak valt. **Elk wat wils** is zijn motto, van daar eene verscheidenheid van inhoud, dat elk een er iets van zijne gading in vindt.

De INHOUD van het **Geïllustreerd Stuiversmagazijn** bestaat uit *Verhalen* — *Levensbeschrijvingen* — *Reizen* — *Ontdekkingen* — *Land- en Volkenkunde* — *Wetenswaardigheden van allerlei aard* — *Statistiek* — *Gedachten en Wenken* — *Raadgevingen van zedelijken en huishoudelijken aard* — *Anecdoten* — *Recepten*, enz.

Het BIJBLAD, ook AFZONDERLIJK te bekomen, onder den titel: **De Ontginner**, is hoewel in hooge mate populair, van meer wetenschappelijken aard. *Vaderlandsche Geschiedenis* en *Natuurkunde* maken den hoofdinhoud uit. Voorts vindt men daarin *Schaaklessen* en *Problema's*, *Reken-*, *Geschied-* en *Aardrijkskundige Vragen* en *Varia*.

De prijs van het **Geïllustreerd Stuivermagazijn** is per jaargang, in losse vellen, *f* **2.60**, in maandelijksche afleveringen *f* **3.** — Het **Bijblad** kost half zoo veel als het STUIVERSMAGAZIJN. — De **Ontginner** afzonderlijk is tot denzelfden prijs als het GEILLUSTEERD STUIVERSMAGAZIJN verkrijgbaar.

Marktberigten.

UTRECHT 10 September.

Winter Tarwe van *f* 8.00 tot *f* 10.25. Winter Rogge van *f* 5.25 tot *f* 6.75. Zomer Garst van *f* 4.80 tot *f* 6.20. Zand Boekweit van *f* 6.25 tot *f* 7.75. Zware Haver van *f* 4.50 tot *f* 5.00. Ligte Haver van *f* 3.50 tot *f* 4.40. Groene Erwten van *f* 12.00 tot *f* 12.50. Capucijner Erwten van *f* 00.00 tot *f* 00.00. Witte Boonen van *f* 12.00 tot *f* 12.50. Paarden boonen van *f* 6.50 tot *f* 7.50. Aardappelen van *f* 2.20 tot *f* 3.00. Hooi van *f* 9.00 tot *f* 13.00 per 500 Ned. ponden. Kool- en Raapzaad van *f* 00.00 tot *f* 00.00 het mud. Peren van *f* 5.00 tot *f* 7 00. Appelen van *f* 2 00 tot *f* 4.00. Boter (Gras) van *f* 1.10 tot *f* 1.18. Idem (Wei) van *f* 0.82 tot *f* 0.90 het Ned. pond. Hoendereijeren van *f* 2.10 tot *f* 2.80 de 100 stuks.

Ter markt waren aangebragt: 412 mudden Tarwe, 214 m. Rogge, 17 m. Garst, 371 m. Boekweit, 283 m. Haver, 12 m. Groene Erwten, 0 m. Capucijner Erwten, 20 m. Witteboonen, 12 m. Paardenboonen, 1115 m. Aardappelen, 00 m. Koolzaad, 1932 ponden Boter.

AMSTERDAM 12 September.

Tarwe als voren; 132 « o. b. Pools. *f* 320; 132 « j. dito *f* 285, *f* 305; 129 « r. Americ. *f* 218; 129 « o. Nassaud. *f* 250; 160/2 « Bovenl. *f* 270; 160/2 « n. dito *f* 260; 158/2 « dito *f* 255. — Rogge iets lager; 125/6 « Pruiss. *f* 184, *f* 188; 126 « dito *f* 185; 119 « Archangel *f* 161; 116, 117 « Petersb. *f* 155, *f* 157; 118 « dito *f* 157, *f* 159; 115 « dito *f* 153. — Garst en Haver zonder handel. — Boekweit onveranderd in prijs; 118 « Holst. *f* 166; 117 « Rost. *f* 155; nieuwe nog niet aangevoerd.

ROTTERDAM 12 Septembe.r

Granen. Tarwe. Jarige Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassche 10 a 20 Cts. hooger met willige koopers op het laatst der markt; goede en puike *f* 8.50 a *f* 9; mindere *f* 7.50 a *f* 8.25; nieuwe dito *f* 8.25 a *f* 8.70; de overige afwijkende kwaliteit *f* 6.75 *f* 7.75. Rogge Nieuwe Overm. Zeeuws. en Vlaams. 20 Cts. hooger; *f* 5.70 a *f* 6.30. Gerst Zeeuws. Vlaams. en Overm. Winter *f* 4. a *f* 5.50; dito Zomer *f* 4 a *f* 4.90. Haver Zeeuws. en Inl. Korte *f* 3 a *f* 4.50; dito Lange *f* 2.10 a *f* 3.40. Boekweit op 140 « N. Noordbrab. *f* 177; jar. Rijn *f* 158; N. dito *f* 175; Elve *f* 175, *f* 178; Holst. *f* 145, *f* 148, *f* 150, *f* 175, *f* 178.

SCHIEDAM, 12 September.

Granen. Verkocht. Rogge. Van de geveilde partijen Stockholm, Archangel en Petersburg, zijn enkele kavelingen verkocht; van de Stockholm op 145 « *f* 155, a *f* 157 kontant., van de Arch. op 144 « *f* 155 kont., en is verder opgehouden.

Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 14.75. Jenever id. *f* 20.25. Amsterd. proef *f* 21.50, zonder de belasting. Spoeling *f* 0.80 per ketel.

PRIJZEN VAN KOEPONS EN LOSB. OBLIGATIEN.

Metalliek	*f* —.—	Pruissische	*f* 34,75
Nat. Met. Coep. .	» —,—	Spaansche.	» —,—
Napelsche	» —,—	Sp. Coep. per fr.	» —,—
Div. Eng. in . . £	» 11,62 1/2	Hamb. Russen. .	» 32,75
Eng. Russen . . .	» 11,75	Russ. in Zilv. R. .	» 33,25
Fransche	» 55 25	Poolsche in fl. . .	» 26,—
Belgische	» 55,75	Dollars	» —,—

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Sept.	Uren.	Wind-rigt.	Wind-kr. N. d	Barom. bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d. Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.	*Opmerkingen.*
11	2	nw.	9.0	766.99	61.2	— 4.9	0.61	2.9	Ligt bewolkt.
	10	wnw.	0.0	67.59	52.9	— 4.5	0.93	0.3	Zw. bewolkt.
12	8	w.	0.0	67.64	58.8	— 0.9	0.81	0.2	Bijna helder.
	2	nw.	0.5	66.49	63.0	— 2.7	0.57	0.	Bewolkt.
	10	nw.	0.0	63.95	48.6	— 8.5	0.97	0.	Ligt bewolkt.
13	8	zo.	0.0	58.97	52.5	— 7.0	0.87	0.	Zw. bewolkt.

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 12 September 1859.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld	2 1/2	pCt.	64 5/8	64 3/4	64 3/4
dito dito	3	»	78	78 1/8	78 1/8
dito dito	4	»	98 5/8	98 3/4	98 3/4
Amortisatie-Sijndikaat	3 1/2	»	95		
Handelmaatschappij. .	4 1/2	»	125 1/2	126	125 1/2
Oost-Indische Leening	4	»	97 7/8		
SPANJE.					
Obligatien	1 3/4	pCt.	33 7/8	34 1/16	34
Obligatien	3	»	45 1/4	45 1/2	
Binnenl. Schuld. . . .	3	»	42 3/4	43 1/8	42 13/16
Amortisable			10 15/16	11 1/4	11
Bewijzen Koepons			4 3/4		
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	44 3/8	44 1/2	44 7/16
dito 1856/57.	3	»	43	43 1/16	43 1/16
dito 1859	3	»	42 7/8	43 1/16	43
dito uitgestelde			30 1/2		
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en C°.*	5	»	104 1/4	104 1/2	
Obligat. 1828 & 1829.	5	»	102 1/4		
Cert. bij *Stieglitz* . . .	4	»	83 1/2		
dito 5e Serie	5	»	93 1/2		
dito 1855 6e Serie . .	5	»	100 1/2	100 11/16	100 1/2
Certifik. van Assign. .	6	»	64 1/2	64 11/16	
POLEN.					
Aand. 1835, fl. 500			155 1/2		
Obligatiën	4	pCt.	79 1/16	79 1/4	
PRUISSEN.					
Obligatiën	5	»	100 1/2		
OOSTENRIJK.					
Oblig. Metaliek	5	pCt.	52 5/8	54 3/4	53
Oblig. Rente Am.. . .	5	»	71 1/4	73 1/2	73 1/2
dito dito Nat. 1854. .	5	»	57	58 1/8	57 1/4
dito dito	2 1/2	»	28 1/4	28 3/4	28 3/8
BRAZILIË.					
Geldl. 1824, £ 100. .	5	pCt.	99		
AMERIKA.					
Ecuad. Oblig. 1855. .	1	»	15	15 1/4	
Venez. Oblig.	3	»	26 1/8	26 3/8	
Grenada, Oblig. . . .	3 1/4	»	15 5/16	15 1/2	
Mexiko, Obl.	3	»	19 1/2	19 13/16	
N-. Am. Illin. Obl. C. B.	7	»	81 1/4	81 1/2	

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

BIJVOEGSEL

BIJ DE UTRECHTSCHE COURANT VAN

DINGSDAG 13 September 1859, N°. 218.

Stedelijke Raad van Utrecht.

Zitting van Dingsdag 7 Sept.

Voorz. mr. *N. P. J. Kien.*

Tegenwoordig zijn 22 leden; afwezig de HH. *Trip*, *Metelerkamp*, *de Muralt* en *v. Hengelaar.*

Zijn ingekomen de geloofsbrieven der HH. *Karsten*, *de Jong* en *Ram*, welke gesteld worden in handen eener komm., bestaande uit de HH. *Schuller*, *v. Doorn*, *v. Schermbeek*, *v. Stirum* en *v. Nooten*, die zich dadelijk met het onderzoek bezig houdt en daarna tot de toelating van genoemde leden adviseert, waartoe besloten wordt.

Worden alsnu door de nieuw benoemde leden, tot wier toelating in de vorige verg. besloten is, in handen van den Voorz. de bij de wet gevorderde eeden afgelegd, waarna zij zitting nemen.

Is ingekomen:

een prov. blad, houdende aanschrijving betreffende de wijziging der tarieven van sommige akzijnsen: voor kennisgeving;

eene missive van gedep. Staten, ten geleide van een besluit tot goedkeuring van het raadsbesluit tot verhuring van een stuk stadsgrond aan *Koeler*, — alzoo.

eene gelijke missive, houdende goedkeuring tot overgifte van een deel stadsgrond aan *J. E. de Vries*, — alsvoren;

eene gelijke missive, houdende goedkeuring van het raadsbesluit tot afstand van een deel stadsgrond aan het bestuur der tweede maatschappij tot verbetering van woningen voor arbeidenden en minvermogenden, — alsvoren;

eene gelijke missive, houdende goedkeuring der rekening van den schuttersraad over het dienstjaar 1858, alsvoren.

Wordt ter tafel gebragt:

eene voordragt tot vaststelling der 1. suppl. kohieren der hondenbelasting, dienst 1859, — ter sekretarie;

eene voordragt tot vaststelling der kohieren van de plaatsel. direkte belasting, dienst 1859, alsvoren;

eene voordragt van *B.* en *W.*, strekkende om, naar aanleiding van een rekwest van de heer *G. J. v. Mansvelt*, waarin deze om redenen van gezondheid zijn ontslag verzoekt, dien heer met 1. Jan. eervol te ontslaan, onder dankbetuiging voor de trouwe diensten sedert zoovele jaren in verschillende betrekkingen aan de stad bewezen, en later aangaande het verleenen van een pensioen een besluit te nemen.

De heer *Pabst* zegt, dat de heer *v. Mansvelt* bij zijn verzoek om ontslag tevens het verzoek gedaan heeft om pensioen; dewijl de raad zeker een pensioen aan dezen verdienstelijken ambtenaar zal verleenen, wenschte Spr. dat dit aan den heer *v. Mansvelt* bij het ontslag wierd toegezegd, edoch dat de hoegrootheid later zou worden bepaald.

De *Voorz.* zegt dat dit zeer in zijn geest is; als het echter aanleiding zou kunnen geven tot diskussiën, waaruit voor den heer *v. Mansvelt* misschien minder aangename gewaarwordingen zouden kunnen voortvloeijen, zou het misschien beter zijn die te vermijden. Vindt het echter bijval dan stelt Spr. voor, dat de raad te kennen geve, genegen te zijn pensioen te verleenen, doch het bedrag er van later zal regelen.

De heer *Jongeneel* zegt, dat hij zich met het voorstel van den heer *Pabst* niet kan vereenigen.— Spr. zal zijne stem geven om het ontslag van den heer *van Mansvelt* goed te keuren; — doch omtrent het pensioen verlangt hij de voordragt en de zienswijze van het bestuur te kennen; dat is de weg die altijd gevolgd is. — Spr. vindt het voorstel veel te prematuur en geheel afwijkende van den gewonen weg; — zoo zeer als eenig lid acht hij dien ambtenaar, doch dit mag geen reden zijn om, zonder eenige voorlichting van het bestuur, maar bij voorraad te besluiten dat er pensioen zal gegeven worden.

De *Voorz.* zegt, dat bij hem de gezindheid bestaat om pensioen te geven; men weet echter wat bij eene vorige gelegenheid heeft plaats gehad; de omstandigheden zijn nu evenwel anders: de heer *v. Mansvelt* heeft bijna zijn gansche leven aan de stad gewijd, zoodat dit ook wel zal wegen. Om echter geene diskussiën uit te lokken, die eenen onaangenamen indruk konden maken, was Spr.'s eerste begrip later over het pensioen te spreken; vindt het echter zóóveel bijval dat dadelijk uitzigt op pensioen gegeven worde, zoo is dat ook Spr. zeer welkom.

De heer *Boer* kan zich volkomen vereenigen met het eerste gedeelte, niet met het amendement. Het komt hem voor, dat de zaak der pensioenen steeds als een afzonderlijk punt is behandeld, waarbij wel degelijk in aanmerking genomen is het bedrag van het pensioen. Om nu vooruit te zeggen dat er pensioen zal gegeven worden, zonder eenigzins de strekking van dergelijke toestemming te kennen, dat keurt Spr. niet goed, en veel beter acht hij het ter vermijding van alle moeijelijkheden, het ontslag op de meest eervolle wijze te verleenen, zich voorbehoudende later over het geven van pensioen te beslissen. Spr. is welligt zoo geneigd als eenig lid van den raad om ook een bewijs te geven van erkentenis der verdiensten van den heer *v. Mansvelt*, maar hij meent dat men dit nog niet nu in behandeling moet nemen.

De heer *Pabst* beantwoordt den heer *Jongeneel*, en zegt dat de raad zeker de financiele kommissie zal hooren alvorens de hoegrootheid van het pensioen vast te stellen. Om te beslissen dat er pensioen zal worden verleend behoefd de raad geen praeadvies. De aanspraak van den heer *v. Mansvelt* op pensioen toch is buiten tegenspraak. Hij was sedert meer dan 40 jaren een hoogst verdienstelijk ambtenaar, die, karig bezoldigd, langen tijd voor goed bezoldigde ambtenaren het werk heeft gedaan.

De heer *v. Lier* moet ook betuigen, niet in te zien, wat zou verhinderen, reeds nu in beginsel uit te maken, dat een pensioen zal verleend worden, zich voor behoudende, het *quantum* later te bepalen. Bij het rijk wordt, in den regel eervol ontslag verleend, behoudens aanspraak op pensioen; eerst later vindt men dan in de staats-courant het hedrag van het pensioen bepaald.

Zonder omvraag wordt alsnu, wat het eerste gedeelte betreft, konform de voordragt besloten, terwijl wat aangaat het tweede punt met 16 stemmen, tegen die der H.H. *Boer*, *v. Doorn*, *Schuurman*, *Visscher* en *Kol*, wordt aangenomen, dat aan den heer *v. Mansvelt* pensioen zal worden toegekend, waarvan het bedrag later zal worden geregeld.

Wordt ter tafel gebragt:

eene voordragt van B. en *W.*, betreffende een rapport der gezondheidskommissie over den toestand der huisjes, bekend onder den naam van keukentjes van *Korvesee*, — besloten genoemd rapport te stellen in handen eener straks te benoemen komm. van vijf leden;

eene voordragt betreffende de verpachting van het overhaalschuitje aan het Bagijne-bolwerk, — ter sekretarie.

Is ingekomen een rekwest van *W. v. Capelle*, schipper op Groningen, verzoekende beschikking te mogen erlangen op een vroeger ingediend rekwest, ter zake van te veel betaalde tolgelden aan de Nieuwersluis.

De *Voorz.* zegt, dat het denkbeeld van B. en W. was, dat deze zaak eigenlijk door den regter zou moeten worden uitgemaakt.

Besloten, dit stuk ter sekretarie neêr te leggen.

Wordt ter tafel gebragt eene voordragt tot het geven eener toelage van *f* 450 aan den gepensioneerden hoofd-onderwijzer *J. Bos*, voor het nog gedurende vijf maanden blijven waarnemen zijner vroegere betrekking, — met een rekwest daartoe strekkende, — ter sekretarie;

eene voordragt tot vaststelling van het traktement van den nieuw benoemden ontvanger op *f* 1000 en van den door hem te stellen borgtogt op *f* 3000, alsmede om hem eene toelage te verleenen van *f* 250 voor den tijd, dien hij, na zijn ontslag als waarn. kontroleur, in dienst der gemeente is werkzaam geweest, — ter sekretarie;

eene voordragt om kapitalen, ten name der stad op het grootboek ingeschreven, te verkoopen en tot schulddelging te doen dienen, — in handen der komm. voor de begrooting;

eene voordragt voor de benoeming van een hulponderwijzer, wordende voorgedragen, *J. Molijn*, *L. A. C. v. Beest* en *H. Otto*, — ter sekretarie.

Wordt bij monde van den heer *Schuller* rapport uitgebragt door de komm. voor de gemeente-rekening, welke komm. adviseert, de rekening volgens het ontwerp vast te stellen, de inkomsten op *f* 494,050,37[5] en de uitgaven op *f* 448,629,26[5] onder dankbetuiging aan het dagelijksch bestuur voor het goed beheer en de naauwgezette behartiging van stads belangen, — ter sekretarie.

De *Voorz.* stelt alsnu voor, over te gaan tot de vervulling der vakature, door de aftreding van den heer *v. Dielen* ontstaan in het dagel. bestuur.

De heer *v. Nooten* gelooft, dat de wet niet toelaat reeds heden tot die benoeming over te gaan, en dat men haar met het oog op art. 84 der gem. wet moet uitstellen tot drie leden, die heden zijn toegelaten, zitting zullen kunnen nemen. Bij de jongste periodieke aftreding zijn 9 leden afgetreden, en hebben tot nog toe slechts 6 zitting kunnen nemen, en het is dus op het oogenblik nog niet uitgemaakt, wie in plaats van den afgetreden wethouder is benoemd. Bij de vaststelling der wet is ook de zienswijze der regering geweest, dat de benoeming van wethouders uit den meest voltalligen raad geschieden zou, en let men dan op de bepaling van art. 80, dat de raad de wethouders *uit zijn midden* kiest, dan gelooft Spr. dat men best doet, gevolg te geven aan de slotbepaling van art. 84, in dezen zin toegepast bij een kon. besl. van 9 December 1855, vernietigende een besluit van den raad van Wijk bij Duurstede in een identiek geval.

De *Voorz.* acht eene dadelijke benoeming wenschelijk, omdat het in de praktijk eenige moeijelijkheid oplevert, daar, als een der wethouders afwezig is, het dagelijksch bestuur niet meer voltallig zou zijn. Spr. heeft zich voorgesteld, dat 14 dagen uitstel fakultatief, maar niet verpligtend is. De verkiezing heeft plaats gehad; de leden hebben hunne geloofsbrieven kunnen inzenden; als nu de bepaling ware, dat die leden eerst zitting moesten genomen hebben, dan zou het kunnen gebeuren, dat door de afwezigheid van één lid, die weigerde zitting te nemen, men niet tot de benoeming kon overgaan. Spr. erkent echter, dat er wel analogie bestaat tusschen het geval te Wijk en het thans besprokene; maar hij meentdat de afgetreden wethouder toen niet als raadslid was ingekozen.

De heer *v. Doorn* is van een ander gevoelen en meent dat dit art. 84 der gemeentewet, in dit geval, ten onregte wordt toegepast. De heer *van Dielen* heeft niet opgehouden lid van den raad te zijn; hij behoefde eerst heden af te treden, maar was dadelijk weder verkiesbaar; bereids gekozen zijnde en heden weder zitting genomen hebbende, kan zijne plaats niet gezegd worden opengevallen te zijn; *dadelijk*, (dat is zonder tusschenverloop van tijd, toen hij moest aftreden) was hij weder verkozen, nam hij zijne plaats weder in, die slechts dan behoefde te worden vervuld, wanneer zij door zijn ontslag, zijn overlijden of eenige andere reden, waarbij aan een *dadelijk* weder inkiezen niet te denken viel, ware opengevallen. Spr. beroept zich op artt. 27, 80 en 83 der gemeentewet.

De heer *v. Nooten* zegt, dat de veertien dagen letterlijk genomen wel beginnen te loopen op den dag waarop het lid is toegelaten; in letterlijken zin heeft die toelating wel heden plaats gehad, doch zij is nog onvolkomen; de leden moeten eerst door het verstrijken van den termijn, gedurende welken bezwaren kunnen worden ingebragt, in de mogelijkheid gesteld worden om zitting te nemen.

De heer *v. Lier* leest in het bedoeld artikel der gemeentewet niets van eene *voltallige* vergadering. Spr. vindt dat wel bij *Boissevain* aangeteekend, en hij heeft allen eerbied voor hetgeen men noemt de bedoeling van den wetgever, maar hier, waar het een bepaald geval en dan nog wel eene zekere soort van uitsluiting betreft, zou Spr. eene uitdrukkelijke bepaling in de wet verlangen. Wierd de wet in een anderen zin geïnterpreteerd, dan zouden er gevallen voorkomen, waarin men nimmer tot het benoemen van een wethouder zou kunnen overgaan. Spr. gelooft alzoo, dat er geene wettige en verpligtende reden is, voor uitstel, maar dat, als de raad daartoe besluit, zulks voorzeker op grond der wenschelijkheid zou kunnen geschieden, om tot de benoeming in eene meer voltallige vergadering over te gaan.

De heer *Schuller* schaart zich aan de zijde van den heer *v. Nooten*, volgens wiens aanmerking de raad ook bij eene vroegere gelegenheid reeds beslist heeft. Spr. gelooft, dat er geen twijfel zou bestaan, als men niet uitging van een verkeerd denkbeeld, omtrent het ter vervulling benoemde lid. Het is verleidelijk, dat men bij eene eerste lezing zal zeggen: de kiezers hebben den heer *v. Dielen* benoemd ter vervanging van den heer *v Dielen.* Dit is evenwel eene beschouwing, die men moet verwerpen, om eene meer subtiele aan te nemen, die

gehuldigd is door Z. M. ministers dat namelijk: in deze niemand kan uitmaken wie van de negen leden gekozen is in plaats van den heer *v. Dielen:* die 9 leden zijn gekozen in plaats van de *negen* aftredenden, en zij moeten daarom eerst allen zitting hebben, en daarna moeten nog 14 dagen verloopen.

De *Voorz.* zegt, dat als het kwestieus zou zijn, het misschien veiliger ware, de benoeming uit te stellen, daar men anders den kans had, dat zij niet wierd goedgekeurd.

De heer *Bake* zou juist wenschen een besluit der hooge regering te provoceren.

De heer *Pabst* zegt, dat de koning door het besluit waarvan de heer *v. Nooten* kennis gaf, de vraag beslist heeft. De benoeming van een wethouder zou alzoo vernietigd worden indien zij in deze vergadering geschiedde. Uitstel schaadt niet. Is er behoefte aan een wethouder omdat de heer *de Muralt* wegens redenen van gezondheid afwezig is, dan kan men volgens de gemeentewet een tijdelijken wethouder benoemen.

Met 16 stemmen, tegen die der HH. *v. Cleeff*, *v. Lier*, *v. Veersen*, *Visscher*, *v. Doorn* en *v. Stirum* wordt besloten nog niet tot de benoeming over te gaan.

Wordt alsnu overgegaan tot de benoeming van een lid uit den raad in de aalmoesenierskamer, voor de vakature ontstaan door de aftreding van den heer *Schuurman*, die met algemeene stemmen herkozen wordt.

De heer *Schuurman* zegt der verg. dank voor dit blijk van vertrouwen, doch verklaart de taak niet weêr te kunnen aanvaarden uit gebrek aan tijd.

De heer *Jongeneel* zegt, dat de stemming van den raad aan den heer *Schuurman* de verzekering geeft, hoe hoog hij als lid van het armwezen gewaardeerd wordt, — en Spr. geeft gaarne als lid van het armwezen de verzekering, dat hij die ten volle verdient; — de strengere zienswijze omtrent de bedeelingen, de juiste naleving der armenwet, is voor een groot gedeelte aan hem te danken, — daarom betreurt Spr het besluit van dat geachte lid om voor deze gewigtige betrekking te bedanken — hij betreurt dit te meer op *dit* oogenblik, want maar al te zeer is het te vreezen dat ook deze stad niet verschoond zal blijven van die gevreesde ziekte, waarvan de naam alleen vrees en angst verspreidt; — op zulke tijden is het van het hoogste belang, dat eene armenkamer hare armen kent en beproefde leden telt, — daarom verlangt Spr. dat de heer *Schuurman* van zijn voornemen afzie en, al is het dan ook slechts voor een jaar, die betrekking weder aanneeme.

De heer *Boer* wenschte hetzelfde denkbeeld uit te drukken; hij wist, dat de taak die de heer *Schuurman* vervulde hem lastig en zwaar werd, en durfde er daarom bijna niet op staan, dat hij die langer zou blijven waarnemen. Nu echter gebleken is hoezeer zijne verdiensten op hoogen prijs worden gesteld wenscht Spr. toch ook, als voorzitter van het armbestuur, ten sterkste er op aan te dringen, dat de heer *Schuurman* op zijn besluit terug kome, hetzij voor korter of langer tijd. De heer *Schuurman* toch heeft waarlijk aan de zaak van het armbestuur uitstekende diensten bewezen, en Spr. zegt niet te veel als hij beweert, dat zijne plaats moeijelijk zoo goed te vervullen zal zijn.

De heer *Schuurman* zegt geenszins terug te deinzen voor welke moeijelijkheid ook; ieder jaar heeft zijn eigen bezwaar; maar omdat hij in de waarneming zijner eigene zaken belemmerd wordt, mag hij niet zooveel meer op zich nemen, waarom hij dan ook bij zijn voornemen blijft.

De *Voorz.* kan er na de uitnoodigingen reeds door den heer *Schuurman* ontvangen, niet veel meer bijvoegen; hij stelt dus voor, den heer *Schuurman* voor wat hij reeds gedaan heeft in het belang der armverzorging dank te betuigen, en over te gaan tot eene nieuwe keuze.

Hieraan gevolg gegeven zijnde wordt alsnu benoemd de heer *Visscher*, die verklaart de betrekking aan te nemen.

Tot leden der komm. tot onderzoek van het rapport der gezondheidskomm. betreffende de zoogenaamde keukentjes van *Korvesee* worden alsnu benoemd de HH. *Jongeneel, Pabst, Schuurman, Bake* en *v. Boetzelaer.*

De vergadering gaat hierop uiteen.

— Uit de memorie van beantwoording der regering nopens de koncessie der Zuider-Spoorwegen wordt het volgende ontleend.

Wat de rigting en eenige andere bijzonderheden betreft, wordt daarin bevestigd het berigt daarvan in de vorige week opgenomen. Wat verder de hoofdpunten aangaat wordt o. a. 't volgende gezegd.

De vraag, of het *tijdig* kan geacht worden, aan de bekrachtiging van eene zoo veel omvattende en voor 's rijks schatkist bezwarende koncessie te denken, schijnt thans zonder aarzeling bevestigend te kunnen worden beantwoord. Na het ophouden van den oorlogstoestand in Europa en het vervallen der noodzakelijkheid tot het nemen van buitengewone maatregelen ter verdediging des lands, zal er wel geen bezwaar tegen bestaan, dat een deel van de voorhanden baten worden besteed voor werken van openbaar nut. Evenzeer schijnt thans te mogen verwacht worden, dat het openbaar krediet eene onderneming, als die waarvoor nu koncessie verleend is, door het verstrekken van het benoodigd kapitaal ondersteunen zal.

Het was der regering aangenaam te vernemen, dat vele leden het met haar noodig achten, werken tot stand te brengen, ten einde aan onze twee groote handelssteden Amsterdam en Rotterdam eene betere, aan de behoeften van onzen tijd beantwoordende gemeenschap met de zee te verschaffen.

Wat de doorgraving van Holland op zijn smalst betreft, is in het belang van den handel van Amsterdam gedaan wat gedaan kon worden.

Zoolang er nog twijfel bestond, of de gemaakte plannen in hunnen vollen omvang uitvoerbaar waren, mogt de regering, zelfs in het belang der hoofdstad, niet onberaden groote offers van de schatkist vragen. Daarom heeft zij, alvorens eenig voorstel te doen, nogmaals eene kommissie van onderzoek benoemd en aan die kommissie opgedragen, vóór den 1. Augustus met haar verslag gereed te zijn. Sedert dat uitgebragt is, heeft de regering zich voortdurend met deze gewigtige aangelegenheid bezig gehouden, zoodat daaromtrent eerlang een bepaald voorstel aan de Staten-Generaal zal kunnen worden ingediend.

Ook omtrent het kanaal door den Hoek van Holland te graven, tot verbetering der gemeenschap van Rotterdam met de zee, is eene kommissie van ingenieurs geraadpleegd.

Terwijl de geraadpleegde ingenieurs het doeltreffende van het beraamde plan betoogen, zijn deskundigen van de marine van oordeel, dat het doel zal worden gemist. In eene zaak van dat gewigt mag met geene overijling worden te werk gegaan, en het te nemen besluit moet afhankelijk blijven van nadere wisseling van denkbeelden, en van overwegingen, waartoe het ontstane verschil van gevoelen zoo ruimschoots aanleiding geeft.

Doch afgescheiden hiervan en bij de onmogelijkheid om alle *groote* werken in eens te ondernemen, heeft de regering gemeend aan de doorgraving van Holland op zijn smalst den voorrang te moeten toekennen. Wordt Zuidholland door de rigting bij de koncessie voor de zuiderspoorwegen in 's rijks algemeen belang aangenomen, toevallig bevoordeeld, dan is het billijk, dat Amsterdam vroeger dan Rotterdam in het genot worde gesteld van den verbeterden waterweg.

Door sommige leden is opgemerkt, dat een Zuider-spoorweg, die aan alle behoeften voldoet, niet is te vinden in eene lijn, die naar het westen van het rijk als terug gedrongen ligt. Maar het was geenszins het voornemen der regering, het hierbij te laten. Zij wilde later de aansluiting van Arhem met Nijmegen bevorderen, die dan ook thans in de gewijzigde koncessie is opgenomen.

Voorgelicht door den raad van hoofdambtenaren van den waterstaat, was het vorig kabinet voornemens, aanvankelijk slechts één rivierovergang met bruggen in aanmerking te brengen, namelijk van Maarsbergen, langs Tiel naar 's Hertogenbosch. Bij nader inzien bleek intusschen, dat hierdoor groote leemten in de onderlinge verbinding der verschillende deelen des rijks zouden ontstaan, en de aanhechting aan de spoorwegen van het buitenland minder doeltreffend zoude zijn dan in het belang van den handel noodzakelijk voorkwam.

Door de lijn op Maarsbergen en 's Hertogenbosch aan te nemen, kreeg men geene behoorlijke verbinding tusschen Friesland, Groningen, Overijssel en een gedeelte van Gelderland met Noord-Brabant, Limburg en den linker Rijn-oever.

Aan de lijn over Maarsbergen was ook het nadeel verbonden, dat Rotterdam, Schiedam en 's Gravenhage slechts langs een grooten omweg met België en Frankrijk zouden zijn verbonden, terwijl Dordrecht geheel van de spoorweg-verbinding zou zijn uitgesloten.

Aan deze nadeelen werd door het aannemen van *twee* rivier-overgangen te gemoet gekomen.

Bij de beoordeeling der betrekkelijke voordeelen, welke voor Amsterdam aan de lijn Maarsbergen zouden verbonden zijn, wordt steeds 's Hertogenbosch als eindpunt aangenomen, en op eene doortrekking van die lijn, over Tilburg, Turnhout en Herenthal, naar Leuven gerekend; als men nu Parijs als eindpunt neemt, dan zal de afstand van Amsterdam langs Maarsbergen, Tiel, 's Hertogenbosch, Turnhout, Leuven, Charleroy, Erquelines tot Parijs ongeveer 646 mijlen zijn. Daarentegen de afstand van Amsterdam over Utrecht, Rotterdam, Dordrecht, Moerdijk, tot Parijs 665 mijlen.

De laatste weg is dus 19 mijlen langer dan de eerste, of een uur omweg op de 23 uur.

De afstand van Rotterdam over Utrecht, Maarsbergen, naar Parijs, is 661 mijlen. Die van Rotterdam, over Dordrecht, is daarentegen slechts 578 mijlen.

Het verschil tusschen beide afstanden bedraagt dus 83 mijlen, of 3 uur omweg op de 21 uur.

Hierbij komt nog, dat door den aanleg van de wegen Rotterdam-Dordrecht, terstond de aaneengeschakelde verbinding verkregen wordt, en daarentegen na het maken der verbinding Maarsbergen, de lijnen Tilburg-Turnhout en Herenthals-Leuven nog moeten worden aangelegd om de regtstreeksche verbinding te verkrijgen. Geheel Zeeland heeft er daarenboven belang bij, dat de rigting op Rotterdam worde behouden: de omweg toch langs 's Hertogenbosch, en Utrecht naar Rotterdam en 's Gravenhage is zoo groot, dat deze spoorwegverbinding naar Zeeland uitsluitend in geval van ijsgang eenige waarde zoude behouden.

Ook uit een technisch oogpunt zijn de bezwaren, aan de lijn van Utrecht op 's Hertogenbosch eigen, gewigtig te noemen.

Niettegenstaande de bruggenbouw in de laatste jaren reuzenschreden heeft gedaan, blijft bij vele de vrees bestaan dat brugpijlers, hoe gering ook in aantal, tot het vormen van ijsdammen aanleiding zullen geven. En waar voor die vrees grond bestaat, moet men huiveren over te gaan tot het bouwen van bruggen en alzoo de belangrijkste dijken van Nederland aan het grootste gevaar bloot te stellen.

Het onlangs nader ingesteld onderzoek omtrent eene spoorwegverbinding van Utrecht met 's Hertogenbosch heeft de meening der vroeger geraadpleegde hoofdambtenaren van den waterstaat in deze bevestigd.

Wel wordt in het verslag de gegrondheid der bezwaren betwijfeld welke door de ambtenaren van den waterstaat in 1853 nopens den overtogt onzer rivieren zijn geopperd. In strijd met die bezwaren werd zelfs, zegt men, in het plan van een algemeen spoorwegnet eene lijn over Vianen en Gorinchem aangenomen. De opmerking is, wat dit laatste betreft, juist; maar men vergeet dat in dat plan niet gedacht werd aan het leggen van eene brug te Vianen, en dat bij dit voorstel op den voorgrond heeft gestaan, dat de rivierovergangen in die lijn zonder overbrugging zouden geschieden.

Hoe eene verbinding langs Arnhem en Nijmegen meer in het belang van Pruissen dan in dat van Nederland zou zijn, is der regering niet duidelijk.

Dat de rivierovergang in de rigting van Rotterdam op den Moerdijk de kostbaarste is, wordt toegestemd, maar niet dat hij de minst voldoende zou zijn in verband met het voornemen tot aanleg van een tweeden overgang bij Arnhem en Nijmegen, waartoe thans is besloten.

Is eene verbinding zonder brug over 't Hollandsch Diep voor Rotterdam voldoende, ook verdere bruggen zouden kunnen wegvallen. Maar de regering acht spoorwegverbindingen zonder vaste bruggen geheel onvoldoende.

Eene latere verbinding van Dordrecht over 't Bergsche veld en de nieuwe Merwede naar 's Bosch acht de regering geheel ongeraden.

Het cijfer der brug over het Hollandsch Diep houdt de regering op 8 millioenen, en niet op 10 millioen gelijk door sommigen beweerd wordt.

De slingerende rigting, aan den spoorweg in Noord-Brabant gegeven, vindt bestrijding. Intusschen schijnt die rigting in het algemeen belang raadzaam. In het belang van 's Rijks verdediging toch moeten de vestingen Breda, 's Hertogenbosch en Venlo aan de spoorweglijn gelegen zijn; dient de Maas op geen ander punt dan bij eene vesting te worden overgetrokken, en behoort aan onze grenzen geene lijn van Tilburg naar Roermond in evenwijdige rigting *buiten* onze lijn van verdediging te loopen.

(*Vervolg in de Courant.*)

Selprsdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.